

**European Urban
Knowledge Network**

EUKN pilottiprojektin loppuraportti

Suomen verkosto

Minna Salorinne
Tutkija
Helsingin kaupungin tietokeskus
13.11.2007

EUKN PILOTTIPROJEKTIN LOPPURAPORTTI**Sisällys**

1. JOHDANTO.....	2
2. YHTEENVETO PROJEKTIN TOTEUTUKSESTA JA TULOKSISTA	2
3. PROJEKTIN LÄHTÖKOHTA, TAVOITTEET, KOHDERYHMÄ JA KUSTANNUKSET	3
3.1 LÄHTÖKOHDAT	3
3.2 TAVOITTEET	3
3.3 KOHDERYHMÄ JA HYÖDYNSAAJAT	3
3.4 PROJEKTIN KUSTANNUSTEN JAKO	4
4. PROJEKTIN TOTEUTUS JA YHTEISTYÖ.....	4
4.1 OSALLISTUJAT	4
4.2 PROJEKTIN TOTEUTUS JA ERI TAHOJEN YHTEISTYÖ	5
5. JULKISUUS JA TIEDOTTAMINEN	8
6. ONGELMAT JA SUOSITUKSET.....	8
6.1 ONGELMAT PROJEKTIN TOTEUTUKSESSA.....	8
6.2 SUOSITUKSET PROJEKTIN TOIMEENPANON KEHITTÄMISEKSI.....	10
7. PROJEKTIN TULOKSET	10
7.1 E-KIRJASTO JA KAUPUNKITIEDON TIETOKANTA SUOMALAISESTA NÄKÖKULMASTA.....	10
7.2 KAUPUNKIEN VERKOSTO.....	12
8. TOIMINNAN JATKUVUUS.....	12

1. Johdanto

Tämän raportin tarkoituksena on kuvata eurooppalaisena yhteistyönä toteutetun projektin lähtökohdat, suunnittelu sekä toteutus. Erityisesti keskitytään hankkeen vaiheisiin Suomessa ja Helsingin kaupungin tietokeskuksen koordinoimaan suurten kaupunkien yhteistyöhön kansallisella tasolla vuosina 2005–2007.

European Urban Knowledge Network, EUKN, käynnisti sekä eurooppalaisissa kaupungeissa että meillä kansallisesti varsin näyttävän tiedon- ja kokemustenvaihtotyön. Pilottivaihe päättyi vuoden 2007 toukokuussa ja hanketta jatketaan uudella ohjelmakaudella kansainvälisessä verkostossa vuosina 2007–2013. Pilottivaiheessa Suomi oli mukana täysimääräisenä jäsenenä, mutta hankkeen jatkovaiheeseen emme toistaiseksi lähteneet mukaan. Niinpä tämä raportti laittaa myös pisteen Suomen EUKN-toiminnalle ainakin vuosina 2007–2008. Suomi päätyi jatkamaan kaupunkien tiedon ja kokemusten vaihtoa URBACT II -ohjelmakokonaisuuden sisällä.

Tämä loppuraportti on varsin tiivistetty kuvaus hankkeen pilottivaiheesta. Englanninkielistä projektimateriaalia löytyy runsaasti ja sitä voi tiedustella tietokeskuksesta. Varsin paljon tietoa on tietenkin kaikkien käsillä internetissä osoitteessa www.eukn.org. Tämän loppuraportin malli on vapaamuotoinen sovellus työministeriön ja opetusministeriön Euroopan sosiaalirahaston projektien loppuraportointiin laaditusta pohjasta.

2. Yhteenvedo projektin toteutuksesta ja tuloksista

European Urban Knowledge Network oli laaja pilottihanke, jonka toimijoina olivat 15 Euroopan Unionin jäsenvaltiota, Euroopan komissio, URBACT-ohjelma ja EUROCI-TIES-verkosto. Hankkeessa rakennettiin kaupunkitiedon tuottajien ja käyttäjien verkosto ja konkreettisena tuotoksena syntyi internetissä toimiva runsaan 3 000 dokumentin tietokanta kaupunkipolitiikan tutkimuksista, parhaista käytännöistä ja ohjelmista. Sivuston ensimmäinen vaihe löytyy osoitteesta www.eukn.org. Suomen pääsivu löytyy myös osoitteesta www.eukn.fi. Suomen panos e-kirjastoon oli 160 tietokuvausta, mikä vastasi hyvin Suomelle sovittuja tavoitteita.

Sisäasianministeriön johdolla Suomi lähti hankkeeseen mukaan vuonna 2005, sillä meillä koettiin tärkeäksi vahvistaa eurooppalaista yhteistyötä kaupunkipolitiikassa ja luoda suomalaisten kaupunkien käyttöön hyvä tietokanta. Kullekin maalle nimettiin kaupunkitiedon parissa toimiva koordinaattori, joka vastasi kansallisella tasolla tietojen kokoamisesta ja rakensi kaupunkipoliittisen tiedon verkoston omassa maassaan. Suomen koordinaattorina toimi Helsingin kaupungin tietokeskus.

Suomen kansallisen verkoston muodostivat 15 suurinta kaupunkia, yliopisto- ja korkeakoulutahot sekä tutkimus- ja asiantuntijaorganisaatiot, jotka tuottavat ja hyödyntävät kaupunkipoliittista ja kaupunkitutkimuksen tietoa. Myös ministeriöiden ja maakuntaliittojen asiantuntijoita kuuluivat verkostoon. Verkoston tavoitteena oli vaihtaa kokemuksia ja tutkimustietoa kaupunkien kehittämiseen tähtäävistä hankkeista. Varsinainen kanava tähän tiedonvaihtoon oli internetissä avoimesti julkaistu e-kirjasto ja kaupunkitiedon www-sivusto.

3. Projektin lähtökohta, tavoitteet, kohderyhmä ja kustannukset

3.1 Lähtökohdat

EUKN käynnistyi Rotterdamin ministerikokouksessa marraskuussa 2004. Kaikkiaan 15 jäsenmaata lähti mukaan pilottihankkeeseen. EUKN kuului Urbact I -hankekokonaisuuden alle ja vetovastuun hankkeesta ottivat hollantilaiset. EUKN sai EAKR-rahoitusta Urbact-ohjelman kautta.

Johtoajatuksena oli edistää taloudellista kasvua, sosiaalista integraatiota ja ympäristön laatua Euroopan sisällä tiedon vaihdon avulla. Erityisesti korostui Lissabonin ja Göteborgin tavoitteiden mukaisesti kilpailukyky ja kaupunkien mahdollisuuksien hyödyntäminen.

3.2 Tavoitteet

Hankkeen keskeinen tavoite oli verkostoitua EU:n sisällä ja lisätä kaupunkien tiedon- ja kokemustenvaihtoa. Konkreettisenä tavoitteena oli rakentaa internetissä toimiva tietokanta kaupunkipolitiikan, -tutkimuksen ja -suunnittelun tutkimuksista ja parhaista käytännöistä eli esim. kehittämisprojekteista. Raporttien tuli olla tietosisällöltään ajankohtaisia ja harkinnan mukaan relevantteja vähintäänkin kansallisella tasolla sekä mielellään eurooppalaisesta perspektiivistä.

Tietokantaan suunniteltiin kerättävän kaikkiaan 5000 tietokuvausta, jotka oli laadittu samaan formaattiin ja joita voisi etsiä sivustoon rakennetulla hakukoneella. Dokumenttien kieliksi valittiin englantia ja ranska. Niihin linkittyvät varsinaiset laajemmat tutkimus- ja projektiraportit saivat olla myös maan alkuperäiskielillä. Tietokanta nimettiin myöhemmin e-kirjastoksi, (e-library).

Dokumenttien yhtenäinen formaatti koettiin olennaiseksi ja metatietokuvaus perustui Dublin core -kuvailuformaattiin. Dublin Core on kansainvälinen, erityisesti digitaalisten julkaisujen kuvailuun kehitetty metadataformaatti. Metadatan avulla on mahdollista kehittää parempia hakupalveluita. Dublin Corea voidaan hyödyntää tietokantapohjaisissa sovelluksissa tai metadata voidaan tallentaa myös osaksi verkkodokumenttia, esimerkiksi HTML-dokumentin sisään.

3.3 Kohderyhmä ja hyödynsaajat

Suomessa kaupunkitiedon asiantuntijaverkosto koostui suurten kaupunkien ja kaupunkiseutujen edustajista, päättäjistä, suunnittelijoista, tutkijoista sekä projektien vetäjistä. Mukana oli myös yliopistoja ja erityisesti kaupunkitutkimuksen kaupunkiprofessoreita. Suomessa toimijoita oli 15 suuresta kaupungista. Eurooppalaisella tasolla käyttäjiin ja tiedon tuottajiin lukeutuivat muiden jäsenmaiden suurten kaupunkien vastaavat tahot.

Tiedontuottajat ja tiedon hyödyntäjät olivat osittain samoja tahoja. Käytännössä tiedontuottajiin kuuluivat mm. tutkijat ja kehittämisprojektien vetäjät. Lopputuotoksena syntyneeseen internetissä toimivan tietokannan käyttäjiin kuuluvat em. lisäksi erityisesti kaupunkipoliittiset päättäjät ja kaupunkisuunnittelun parissa työskentelevät sekä kaikki muut kaupunkitiedosta kiinnostuneet.

Verkostolla oli kaksi tasoa: ensimmäinen laaja taso muodostuu eurooppalaisista kaupungeista, joita maakohtaisesti edustavat ”focal pointit” ja toisella eli kansallisella tasolla kukin maa verkostoitui omilla ehdoillaan focal pointit koordinoimana.

3.4 Projektin kustannusten jako

Eurooppalaisella tasolla kukin mukana oleva jäsenmaa maksoi vuosittain 25 000 euron jäsenmaksun koko hankkeen yhteiseen budjettiin, jota hollantilaiset hallinnoivat. Lisäksi Hollannin valtio tuki EUKN-hanketta huomattavalla rahoituksella. Tästä budjetista rahoitettiin projektin hallinnointikulut, tietokannan rakentaminen sekä verkoston toimintaan liittyvät kulut. Jäsenmaiden työryhmäläiset saivat korvaukset kokousmatkoista ja -yöpymisistä. Lisäksi kullekin kansalliselle koordinaattorille maksettiin kaikkiaan 7 500 euroa tietokantaan viedyistä tietokuvauksista (100 € * 75 tietokuvausta). Tämän korvauksen tarkoitus oli aktivoida jäsenmaita tietokuvausten laatimiseen. Kaikki kustannukset hyväksyttiin EUKN:n kansainvälisessä ohjausryhmässä.

Suomen osalta sisäasiainministeriö vastasi 50 000 € (2* 25 000 €) jäsenmaksusta ja korvasi lisäksi Helsingin kaupungin tietokeskukselle vuosittain 5000 € projektin toteuttamiseen liittyviin kuluihin, lähinnä seminaarijärjestelyihin ja matkakustannuksiin. Varsinainen henkilötyöpanos resursoitiin tietokeskuksesta virkamiestyönä.

4. Projektin toteutus ja yhteistyö

4.1 Osallistujat

Koko hanketta lähti vetämään hollantilainen yhteistoimintaorganisaatio KCGS (Kenniscentrum Grote Steden), joka oli aiemmin valmistellut vastaavanlaisen hankkeen hollantilaisille päättäjille (www.kcgsi.nl, nykyisin Nicis Institute). Mukaan lähti EU:n 15 jäsenmaata: Belgia, Kypros, Tanska, Suomi, Ranska, Saksa, Kreikka, Unkari, Italia, Luxemburg, Hollanti, Puola, Portugal, Espanja, Iso-Britannia. Näiden lisäksi EuroCities ja Urbact kuuluivat ohjausryhmään.

Kukin jäsenmaa nimesi focal pointin, eli kansallisen koordinaattorin, joka vastasi toiminnasta maakohtaisesti. Suomen koordinaattoriksi sisäasiainministeriö nimesi Helsingin kaupungin tietokeskuksen. EUKN:n päätöksenteko tapahtui ohjausryhmässä (steering group) ja valmistelu sekä toteutus työryhmissä (knowledge management ja technical experts).

Suomen edustajat ohjausryhmässä olivat ylitarkastaja Mika Honkanen sisäasiainministeriöstä ja johtaja Asta Manninen Helsingin kaupungin tietokeskuksesta. Helsingin kaupungin tietokeskuksesta projektiin osallistuivat vs. tietohuoltopäällikkö Leila Lankinen, projektitutkija Ari Niska, tutkimusprofessori Harry

Schulman, myöhemmin vs. tutkimusprofessori Markus Laine, atk-vastaava Kirsi Suvilehto ja tutkija Minna Salorinne, joka toimi varsinaisena koordinaattorina läpi hankkeen. Taloushallinnosta vastasi taloussuunnittelija Helena Vehmanen ja hankkeen aikana työpanostaan antoivat myös kaksi tietokeskuksen kesätyöntekijää.

4.2 Projektin toteutus ja eri tahojen yhteistyö

Kansainvälisellä tasolla työskentely projektissa toteutui pääosin työryhmien säännöllisissä kokouksissa eri puolilla Eurooppaa. Näissä kokoontumisissa sovittiin toimintojen etenemisestä ja hankkeen eri vaiheiden organisoineista. Yhteisten pelisääntöjen puitteissa kukin koordinaattori jatkoi työtä kotimaisessa verkostossaan. Työryhmien kokoontumisia järjestettiin mm. Madridissa, Haagissa, Luxemburgissa, Bonnissa sekä Tukholmassa.

Vuoden 2006 aikana työryhmien kokoontumisissa alettiin painottaa puhelinkokouksia, joita pidettiin kahden viikon välein. Työskentely eteni puhelinkokousten myötä varsin hyvin, kun kokousten teemat ja käsiteltävät materiaalit oli jaettu ennalta osallistujille.

Suurin konkreettinen kokonaisuus hankkeen toteuttamisessa oli tietokannan rakentaminen. Tiedonhallinta tietokannassa perustui pääteemoihin ja yhtenäiseen taksonomiaan, eli asiasanaluokitukseen.

Tiedonhallinta: teemat ja asiasanaluokitus

Kuusi sisällöllistä teemaa:

- **Urban environment** (Kaupunkiympäristö)
- **Housing** (Asuminen)
- **Transport and infrastructure** (Liikenne ja infrastruktuuri)
- **Economy: knowledge, employment** (Talous, tietotalous ja työllisyys)
- **Social inclusion & integration** (Sosiaalinen eheys ja integraatio)
- **Security & crime prevention** (Turvallisuus ja rikollisuuden ehkäisy)

Näiden teemojen alle kehitettiin yhteinen eurooppalainen asiasanaluokitus, taksonomia, joka auttaa tiedonhakijaa tiedonhaussa. Taksonomiat käännettiin myös kunkin maan omille kielille. Kaikkiaan asiasanoja kertyi noin 250.

Tietokuvaukset

Tietokuvausten dokumenttityypit määriteltiin seuraavasti:

- kaupunkitutkimuksen raportit
- Kaupunkialueiden kehittämishankkeet ja projektit
- Strategia- ja ohjelmaraportit
- Kaupunkien väliset temaattiset verkostot

Tietokuvauksia pyydettiin kotimaisen verkoston jäseniltä, eli kaupungeilta, järjestöiltä, tutkimuslaitoksilta, tutkijoilta, projekteilta ja ohjelmakokonaisuuksien toimijoilta. Erityisen aktiivisina yhteistyökumppaneina tietokuvausten kokoamisessa toimivat erityisesti Teknillisen korkeakoulun Innovatiivinen kaupunki -ohjelma, Teknillisen korkeakou-

lun Lahden yksikkö, Helsingin ja Vantaan Urban-ohjelma, Turun kaupunki ja Itä-Turun tavoite 2 -ohjelma sekä Espoon kaupungin tutkijaverkosto. Helsingin kaupungin tietokeskuksesta tuli paljon päätyneiden tutkimushankkeiden kuvauksia. Suuren osan tietokuvauksista koordinaattori löysi eri organisaatioiden internet-sivuilta ja esim. Helsingin yliopiston väitöskirjatietokannasta. Asianomaisiin otettiin näissä tapauksissa yhteyttä sähköpostitse ja yleensä tietokuvaus viimeisteltiin tekijöiden kanssa.

Teknisesti tietokuvausten julkaiseminen toteutettiin tietokeskuksesta Hollannissa sijaitsevalle palvelimelle IBM:n räätälöidyllä julkaisujärjestelmällä, jonka käyttöön saatiin Hollannissa päivän koulutus. Julkaisusta vastasi pääosin Suomen koordinaattori. EUKN portaalin ja e-libraryn hakukoneineen rakensivat hollantilaiset.

Kaksi asiantuntijaryhmää

Suomessa päädyttiin kansallisen toiminnan edistämiseksi perustaa 2 ryhmää, jotka ohjaisivat ja kehittivät EUKN-työtä tietokeskuksen rinnalla. Ryhmät kokoontuivat pari kerran vuodessa pohtimaan esiin nousevia ajankohtaisia kysymyksiä.

Johtotason arviointiryhmä,

jonka tehtävänä oli toimia raatina tietokantaan jatkossa otettavien hankkeiden ja tutkimusten valinnassa sekä edistää tiedotusta tietoportaalista omille sidosryhmilleen. Arviointiryhmä pohtii hankkeen profiilia ulospäin ja ideoi hyödyntämistä.

Jäsenet

Asta Manninen, puheenjohtaja	Helsingin kaupungin tietokeskus
Paula Tuurnala	Teknillinen korkeakoulu
Annukka Jyrämä	Helsingin kauppakorkeakoulu
Heikki Loikkanen / Mari Vaattovaara,	Helsingin yliopisto
Timo Mäkitalo	Oulun kaupunki
Kimmo Lemmetyinen	Turun kaupunki
Mika Honkanen,	Sisäasianministeriö
Minna Salorinne, sihteeri	Helsingin kaupungin tietokeskus

Operatiivinen käyttäjäryhmä,

jonka tehtävänä oli testauskokemusten perusteella arvioida tietoportaalien käytettävyyttä sekä sisällön että teknisten ominaisuuksien osalta ja antaa parannusehdotuksia.

Jäsenet

Leila Lankinen, puheenjohtaja	Helsingin kaupungin tietokeskus
Marko Karvinen	Helsingin kaupungin tietokeskus
Riitta Karvinen	Helsingin sosiaalivirasto, Urban
Kauko Huuhtinen	Culminatum
Päivi Pulkkinen	TKK, Lahden toimipiste
Ari Niska	Helsingin kaupungin tietokeskus
Minna Salorinne, sihteeri	Helsingin kaupungin tietokeskus

Näiden työryhmien lisäksi tietokeskus ja sisäasianministeriö järjestivät vuotuisesti tiedotustilaisuuksia laajemmalle käyttäjä- ja tiedontuottajatahoilla. Tiedontuottajien tapaamisia toteutettiin myös pienemmällä kokoonpanolla.

Kokoontumiset Suomessa

Suurten kaupunkiseutujen neuvottelukunta käsitteli kokouksessaan **7.6.2005** EUKN:n käynnistymistä otsikolla **Urbact-pilotin käynnistäminen**.

Ensimmäinen EUKN-hankkeen kotimainen tilaisuus oli **Suomen kick off seminaari 24.8.2005** Sisäasianministeriön Auditoriossa Helsingissä. Tähän tiedotustilaisuuteen osallistui 42 kuulijaa ja keskustelijaa suurista kaupungeista, yliopistosta ja korkeakouluista, tutkimuslaitoksista sekä sisäasianministeriöstä. Tilaisuus tuotti hyviä kriittisiä näkemyksiä hankkeen työstämiseen. Samalla perustettiin kansallinen arviointiryhmä ja käyttäjäryhmä.

Seuraavaksi järjestettiin **Helmikuun seminaari 13.2.2006** Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluviraston Auditoriossa. Seminaarin tavoitteena oli tiedottaa Suomen ja EU:n koheesio politiikan lähitulevaisuuden näkymistä, EUKN-hankkeen tilanteesta sekä kannustaa yhteistyötahoja tiedontuottamiseen EUKN-portaaliin. Seminaarissa oli paikalle noin 40 osallistujaa.

Suomen EUKN-verkoston asiantuntijaryhmien tapaaminen toteutettiin Teknillisen korkeakoulun Lahden keskuksessa **9.5.2006**. Kokouksen jälkeen Lahden paikallisille kaupunkitiedon toimijoille esiteltiin hanketta tarkemmin.

Espoossa keskusteltiin toimialoittain 8.6.2006

Espoon kaupungin tutkijafoorumi pohti kesätapaamisessaan, minkälaista kaupunkitietoa heiltä löytyy EUKN-tietokantaan. Ideoita ja potentiaalisia ehdokkaita nousi varsin monipuolisesti. Osan näistä hankekuvauksista koordinaattori vie tietokantaan ja suuri osa on edelleen hyödynnettävissä.

Helsingissä järjestettiin **15.–16.6.2006 Urbactin ja EUKN:n kansainvälisten johtoryhmien kokoukset**. Osallistujia oli kaikkiaan noin 70 henkilöä lukuisista Euroopan maista. Tämän kokoontumisen teki ainutlaatuiseksi Urbactin ja EUKN:n toimijoiden saaminen saman pöydän ääreen. Sisäasianministeriö ja tietokeskus isännöivät päiviä. Jatkosuunnitelmat ja tulevat rahoituslähteet v. 2007–2013 puhututtivat osallistujia. Päätöksiä ei kuitenkaan saatu aikaan.

EUKN pilotin **päätösseminaari** järjestettiin **Oulussa 27.9.2007**. Paikalla oli 18 osallistujaa ja kaupungeista olivat edustettuina Vaasa, Turku, Lahti, Helsinki sekä Oulu ja Oulun yliopisto. Hankkeen vaiheiden esittelyn lisäksi keskityttiin erityisesti uuden ohjelmakauden Urbact II -kokonaisuuden tuomiin mahdollisuuksiin. Tämän seminaarin jälkeen EUKN pilottiprojektin loppuraportti julkaistiin tietokeskuksen EUKN-sivulla.

5. Julkisuus ja tiedottaminen

Kaikki edellä kuvatut kokoontumiset toimivat varsin laajoina tiedotustilaisuuksina. Lisäksi toimintaa esiteltiin kahdessa kansallisessa seminaarissa näyttelypöydissä:

- **Lappeenrannan Kaupunkifoorumi 24.–25.10.2006**

Tilaisuus oli Sisäasiainministeriön ja Lappeenrannan kaupungin järjestämä ja sen keskeisenä teemana oli kaupunkiseutujen kilpailukyky. Samassa tilaisuudessa kokoontui EUKN:ssä vahvasti vaikuttanut Euroopan virkamiesporras.

- **Urban Market Turussa 30. – 31.5.2006**

EUKN- ja Urban Audit-tietokannat esittäytyivät Urban Marketin aulanäyttelyssä. Turku oli osallistunut aktiivisesti projektikuvausten toimittamiseen tietokantaan ja seminaarista saatiin useita vinkkejä eri puolilta Suomea.

Sisäasiainministeriön Alue-Integraattori 3/2006 julkaisi artikkelin Urbactin ja EUKN:n rooleista eurooppalaisten kaupunkien kokemustenvaihdossa.

Suomen EUKN-hanke osallistui **The Baltic Challenge Award 2006** sähköisten palveluiden kilpailuun **Latviassa Riiassa 24.11.2006**. Kisamenestystä ei kunniakirjaa kummemmin tullut, mutta osallistuminen tähän laajan seminaariin lisäsi hankkeen ja Helsingin kaupungin tunnettavuutta.

Varsinaiset **www-sivustot** www.eukn.org sekä www.eukn.fi toimivat tiedottamisen peruskanavina. Kotimaassa tiedottamisen tueksi rakennettiin tietokeskuksen internet-sivuille EUKN-sivu, johon koottiin hankkeen kannalta keskeinen informaatio ja asiakirjat suomeksi <http://www.hel2.fi/tietokeskus/tiedotteet/eukn.html> .

Suomessa julkaistiin kuusi sähköistä **uutiskirjettä**, joissa kerrottiin ajankohtaisia kuulumisia hankkeen etenemisestä. Tämä uutiskirje lähetettiin noin 120 yhteistyötaholle sähköpostilla. EUKN:n sihteeristö tuotti sähköisiä uutiskirjeitä kahden viikon välein tuhansille sähköpostilistalaisille ympäri Eurooppaa.

Työskentely EUKN:ssä on palvellut Helsingin kaupungin tutkimusohjelmaprosessia erityisesti kansainvälisen kaupunkitiedon näkökulmasta.

6. Ongelmat ja suositukset

6.1 Ongelmat projektin toteutuksessa

Kansallisen koordinaattorin osalta EUKN-hanke edellytti huomattavan suurta työpanosta. Vaikka paljon saatiin reilussa puolessatoista vuodessa aikaiseksi, paljon jäi kesken tai täydennettävää. Suurimman osan koordinaattorin ajasta vei tietokuvausten kokoaminen ja esimerkiksi operatiivien käyttäjäryhmän kokemukset jäivät keskitetysti kokoamatta. Samoin johtotason arviointiryhmän kannattama ajatus koota kuvauksia aluekontekstin ymmärtämiseksi jäi toteuttamatta ajanpuutteen vuoksi. Tätä varten EUKN-sivustoon on lisätty context-tietokuvauspohja. Todellinen

aikasyöppö oli hollantilaisen sihteeristön jatkuva uusien tehtävien vaatiminen kansallisilta koordinaattoreilta. Sihteeristöstä haluttiin kaupunkitiedon raportteja erilaisissa formaateissa mm. kilpailuhakemuksiin jne. Oma, laaja tehtäväkokonaisuutensa oli suomalaisen aineiston kokoaminen Saksan EU-puheenjohtajuuskauden raporttiin syrjäytymisriskissä olevien asuinalueiden kehityksestä.

Tietokuvausten laatu

Alun perin tietokuvausten valintaan suunniteltiin tarkempaa harkintaa, toteutusvaiheessa kriteereissä kuitenkin joustettiin ehkä turhankin paljon. Esimerkiksi seuraavat kysymykset jäivät turhan vähälle huomiolle:

- Tietosisällön rakentamista tulisi tarkastella ajankohtaisten kaupunkipoliittisten ohjelmien näkökulmasta. Olennaista on arvioida, mitä dokumentteja liitetään tietokantaan ja minkälaisilla rajauksilla liikutaan.
- Kuinka hyödyllisiä muissa EU-maissa ja kaupungeissa toteutetut kehittämishankkeet voivat olla muualla? Aluekonteksti on tunnettava, jotta voi arvioida hankkeen toteutusmahdollisuutta muualla paikallisesti. Jotta lukija voisi arvioida hankkeen toimivuutta omassa maassaan ja kaupungissaan sekä sen paikallista soveltuvuutta, tulee kuvauksen sisältää riittävä määrä taustatietoa. Tällaista taustatietoa voi olla esim. lainsäädännön, kulttuuristen käytäntöjen, taloustilanteen, tietyn poikkeuksellisen ajankohdan ym. kuvaaminen lyhyesti. Suomella esim. julkisen sektorin vahva rooli sosiaali- ja terveystalouden tuottajana voisi olla mielenkiintoinen taustatieto hankekuvauksen yhteydessä. *Tämän tehtävän perusteellinen hoitaminen olisi edellyttänyt päätoimista paneutumista kontekstien kuvaamiseen, mihin ei kuitenkaan ollut voimavarojen puolelta resursseja.*

Jatkon epävarmuus

Koska EUKN oli pilottihanke, eikä jatkosta ollut täyttä varmuutta, oli yhteistyökumppaneiden sitoutuminen ymmärrettävästi väljä. On epärealistista odottaa ilmaista työpanosta kiireisiltä asiantuntijoilta testivaiheessa olevaan hankkeeseen.

Hankkeen keskeneräisyyden ja jatkon epävarmuuden vuoksi pidättäytyttiin myös käyttäjäarviointien systemaattisemmalta kokoamiselta sekä pidättäytyttiin tiedottamasta hankkeesta laajemmin, esim. lehdistölle.

Toisaalta Suomi sai pitkin matkaa kiitosta tekemästään työstä ja antamastaan panoksesta eurooppalaisilta yhteistyökumppaneilta EUKN:ssä. Helsingin kaupungin tietokeskuksen työtä kansallisena koordinaattorina arvostettiin ja pidettiin yhtenä hyvistä malleista toteuttaa verkostotyötä jäsenmaiden tasolla. Suomea kutsuttiin useampaan otteeseen yhdeksi EUKN:n aktiivisimmista perustaja- ja kehittäjäjäsenistä ja poisjääntiämme jatkohankkeesta todella pahoiteltiin.

6.2 Suositukset projektien toimeenpanon kehittämiseksi

Verkostoituminen eri projektien kesken sekä vakinaisten asiantuntijaorganisaatioiden kanssa on tänä päivänä välttämätöntä tiedon ja osaamisen jakamisen kannalta. **Verkostoyhteistyöhön** tulee varata voimavaroja sekä henkilötasolla että aineellisesti. Parhaimmillaan verkostot palvelevat eri osapuolia silloin, kun niihin kuulumisen aikaan saa riippuvuutta ja näin todellista hyötyä jäsenilleen. Verkoston jäsenten pitkäjänteinen sitoutuminen mahdollistaa hedelmällisen yhteistyön.

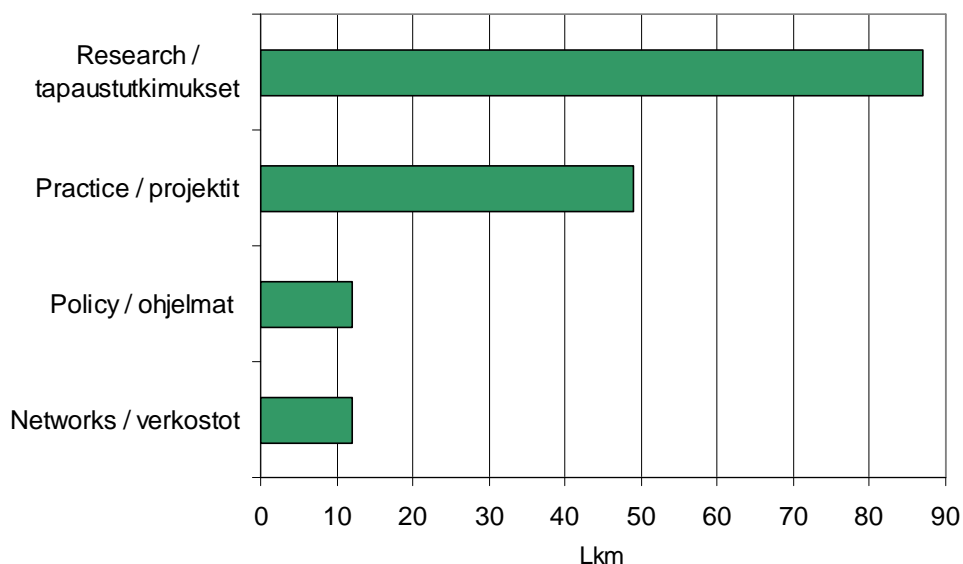
Projektin tuotosten **markkinointi ja toiminnasta tiedottaminen** onnistuu parhaiten hyvien verkostosuhteiden kautta ja tähän kannattaa varata resursseja ja aikaa myös projektin päättymisen jälkeen. Hyvien käytäntöjen sekä uusien tuotosten ja innovaatioiden levittämiseen on mielekästä panostaa monilla eri foorumeilla.

7. Projektin tulokset

7.1 E-kirjasto ja kaupunkitiedon tietokanta suomalaisesta näkökulmasta

Suomen tietokantaan vietiin tietokeskuksesta kaikkiaan 160 tietokuvausta. Lisäksi löytyy useita hollantilaisten web-toimittajien viemiä Suomea koskevia tietokuvauksia. Suomen tietokuvauksista eniten löytyi tapaustutkimuksien tai muiden tutkimusraporttien tiivistelmiä (research). Projektikuvauksia ja käytännön hankkeita (practices) tietokuvausta oli vajaa kolmannes kaikista tyypeistä. Verkostoja (networks) ja ohjelmia tai laajempia hankekokonaisuuksia löytyy kumpiakin tusinan verran. Rajanveto tapaustutkimuksen tai projektin välillä ei kaikissa tapauksissa ollut täysin selvä, samoin hankekokonaisuus ja projekti saattavat olla hyvin lähellä toisiaan. Syy tutkimusraporttien suureen määrään selittyy pitkälti sille, että niistä löytyi helpoiten englanninkielisiä tiivistelmiä internetistä. Mikäli tietokannan sisältöä tullaan jatkamaan, voisi painopistettä siirtää vahvemmin projektikuvauksiin. Kaikkien tietokuvaustyyppien lähtökohtana on joka tapauksessa vahva kosketuspinta käytäntöön sovellettavuudesta.

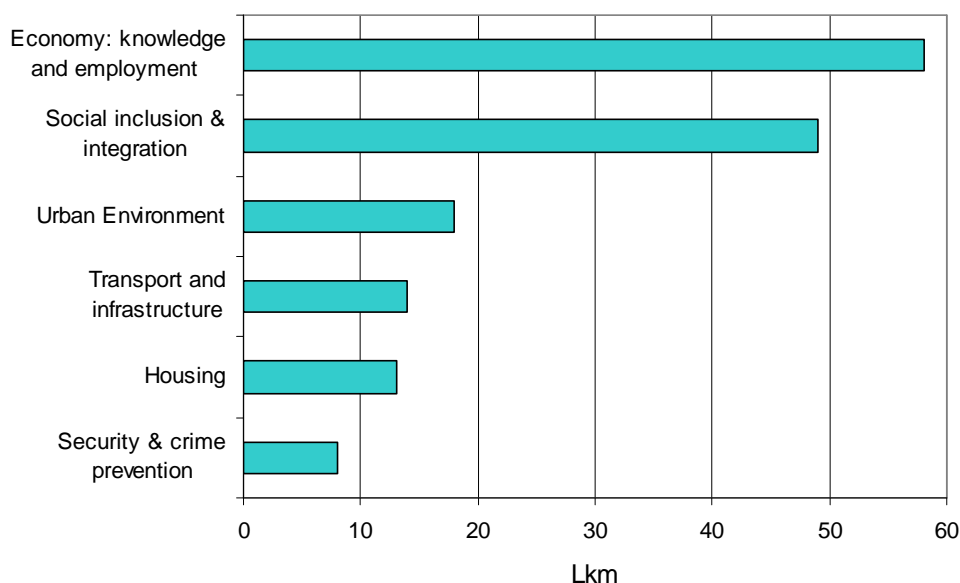
Kuvio. Suomen tietokannan tietokuvaukset tyypeittäin

Temaattisesti Suomen tietokantaan viedyt tietokuvaukset jakautuvat seuraavasti:

Pääteema	Kpl
Economy: knowledge and employment / Talous ja työllisyys	58
Social inclusion & integration / Sosiaalinen eheys	49
Urban Environment / Kaupunkiympäristö	18
Transport and infrastructure / Liikenne ja infrastruktuuri	14
Housing / Asuminen	13
Security & crime prevention / Turvallisuus ja rikollisuuden ehkäisy	8

Kuvio. Suomen tietokannan tietokuvaukset pääteemojen mukaan

Tiedonhaku e-kirjastosta on mahdollista teemasanojen avulla sekä hakusanoja käyttäen. Kaupunki- ja kaupunkiseututasoinen tieto oli koko tietokannan rakentamisen aikana varsin keskeinen tavoite. **Suomen suurten kaupunkien** nimillä haettuna saadaan seuraavat osumat: **Helsinki 171, Espoo 38, Vantaa 35, Tampere 28, Turku 27, Lahti 11 ja Oulu 10**. Eli tietokanta sisältää varsin näyttävän valikoiman suurten kaupunkiemme tietokuvauksia. Usein kaupunki on metasanana tietokuvauksessa ja yhdessä dokumentissa on usein useita kaupunkeja. Osa tietokuvauksista ei rajaudu mihinkään tiettyyn kaupunkiin, vaan esim. tutkimus käsittelee koko Suomen tilannetta. Tällöin tutkimuksen ilmiön on kuitenkin ajateltu olivan luonteeltaan sellainen, että se on kiinnostava erityisesti suurten kaupunkien näkökulmasta.

E-kirjaston virallinen kieli on englanti. Jäsenmaille tarjottiin myös mahdollisuutta rakentaa rinnakkainen tietokanta maan omilla kielillä. Jäsenmaat valitsivat erilaisia vaihtoehtoja – neljä maata päätyi kokonaan omaan palvelimeen ja tietokantojen rakentamiseen omissa maissaan. Näistä mm. Tanska rakensi sekä englannin että tanskankieliset versiot. Ranska ja Espanja päätyivät myös kaksikielisiin tietokantoihin. Suomi päätyi erityisesti kustannussyistä hollantilaisten ylläpitämään keskittytyyn ratkaisuun ja näin suomen sivuston palvelin sijaitsee Haagissa. Vaikka

meilläkin on ollut kysyntää suomenkieliselle sivustolle, ei tässä vaiheessa ollut mielekästä taloudellisista syistä lähteä sitä rakentamaan.

Suomen tietokuvaukset ovat kaikki englanninkielisiä, mutta tiivistelmiä ja varsinkin tutkimusraportteja löytyy paljon myös suomenkielellä. Sivustomme on siis osittain kaksikielinen.

7. 2 Kaupunkien verkosto

Sisäasiainministeriön ohjaamana *suurten kaupunkien neuvottelukunta* loi raamit myös EUKN:n kaupunkiyhteistyölle. Kaikki suuret kaupungit eivät osallistuneet EUKN-toimintaan, mutta varsin suuri joukko kaupunkien toimijoista tuli kuitenkin tietoisiksi tästä kokemustenvaihtoverkostosta. Sähköpostilistalle kertyi noin 120 henkilön nimet ja mukana oli kaupunkien kehittäjien ohessa myös yliopiston ja muiden organisaatioiden teemahenkilöitä. EUKN:n myötä verkoston jäsenet pääsivät seuraamaan eurooppalaisen kaupunkipolitiikan verkoston tiedonvaihtoa varsin kätevästi.

8. Toiminnan jatkuvuus

Projektin tuloksina syntyneen yhteistyöverkoston ja www-sivuston jatkuvuus ovat jatkamisen arvoisia myös pilottiprojektin päätyttyä. Suurten kaupunkien verkostoyhteistyö on Suomessa nyt hyvässä vedossa. Eurooppalainen EUKN-hanke jatkuu ja tietokanta on edelleen avoinna internetissä kaikkien luettavissa. Suomessa päätettiin jatkaa kaupunkien välistä tiedon ja kokemusten vaihtoa Urbact II -ohjelmakokonaisuuden sisällä. Meillä jää vielä toistaiseksi avoimeksi kysymys EUKN-tietokannan ja e-kirjaston tietosisältöjen ylläpidosta, päivityksestä sekä mahdollisesta uusien tietokuvausten laatimisesta. Suomen sivusto löytyy edelleen www.eukn.org -pääsivuston alisivuna osoitteessa www.eukn.fi.

Yksi mahdollinen haaste EUKN:ssä oli sivuston vieraskielisyys. Vaikka englanninkieli on varsin käytetty Suomessa kaupunkien johdon ja suunnittelutason parissa, esitettiin seminaariessa kuitenkin tarvetta suomenkieliselle kaupunkitiedon tietokannalle. Kaupunkitutkimuksen seminaarissa on toivottu vastaavaa tietokantaa kaupunkitutkimuksen raporteista.

Vuoden 2007 loppupuolella Suomesta haetaan hankkeita Urbact II -ohjelmakokonaisuudesta vuosiksi 2008–2010. EUKN:n suomalaisena koordinaattorina toimiminen antoi Helsingin kaupungin tietokeskukselle erittäin paljon hyviä kontakteja ja arvokasta kokemusta kaupunkien kokemustenvaihdosta. Tämän kokemuksen kannustamana tietokeskus suunnittelee vastaavanlaisen yhteistyöverkoston käynnistämistä Urbact II -ohjelmassa, mikäli tulee kilpailutuksen jälkeen valituksi tehtävään.